

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آیلغی (۳۵) غروشدور .

ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
آیلغی (۹) قرانقدور .

اداره خانه

باب عالی اجاده سنده دائره مخصوصه

اضطرابات

آبونه بدلی پشندور .

§

مملکه موافق آثار مع الممتونیه قبول
اولنور . درج ابدله من یازیلر احاه
اولونماز .

۱۳۳۰

اضطرابات

رساله مزودن آلدیغی کو-ترماک شرطیه
بتون یازیلر هر هانکی بر غزنه طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوتاقلی
اولمسی و آبونه صره نومردوسی محتوی
بولومسی لازمدور .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرسلیرینک فرانسزجه ده یارلمسی دجا
اولنور .

§

پاره کوئدرلدیکی، ان نه یه د ژاولدیغنک
واضعا بیلدیرلمسی دجا اولنور .

ترتيب ايدوب تشنكان عرفاني، كنچ طلبه‌لری بو مؤسسه‌ك آغوش فياضنه دعوت ايتسه‌لر علميه‌ي احيا ايتمش اوله‌جقلری كي؛ دینه، وطنه‌ده يك‌يولك خدمت ايتمش اونورلر. بويه مملكت‌مرك اكا برعلماسی اتحاد ايدوب برقاج مدرسه خصوصیه آجسه‌لر وجدیتله چالیشه‌لر يك چوق مناقشه‌لره سبیت ویرن اصلاح مدارس مسئلہسی قولایجه قسماً حل ایدلش اولور.

بز او اعتقادده‌يزكه: مدرسه‌لری بولندینی غیای انحطاطدن قورتلا ره‌جق بكانه چاره، اك سرعتلی تدبیر: علمامزك آل آله ویره‌رك بویه مؤسسات خصوصیه وجوده کتیرمه‌لیردر. اکر بش سنه اول بوكی بر مؤسسه وجوده کتیرسه ایدی شمدی طلبه‌لری تحصیل تالیی اکیال ایتش بولنوردی. نه‌چاره‌كه اولامادی.

باقکز: معارف هر طرفده منتظم مکتب‌لری اولدینی حالده ینه ارباب مکاتب طورمیور، چابالایور، خصوصی مکتب‌لر آجهرق معارف مکتب‌لریله مسابقه ایدرجه‌سنه چالیشیور. بو تشبث‌لرندن هم هیئت تدریسیه، هم شبان وطن مستفید اولیور. حتی رقابتك تأثیرله مکاتب خصوصیه‌دن رسمی مکتب‌لردن زیاده مقتدر طلبه‌لر چیقیور. غیبا علمیه، منتظم بر مؤسسه‌یه مالک اولمادینی حالده، بوقدر مکاتب خصوصیه مقابل نیچون بر مدرسه خصوصیه وجوده کتیرمیور.

ایشته بزده تعالی خصوصنده فکر تشبثك فقدانیدرکه مدرسه‌لری بودرکه‌یه کتیردی. به‌حالك شان علمیه‌یه ایراث شین ایدن غفو اولماز بر قصور اولدینی شه‌سزدر. بناء علیه بوندن صکره اولسون بو‌حاله‌ره نهایت ویرمیدر، فضلامزك، ارباب اختصاصمزك جناح لطف‌لرینه صغینه‌رق استرحام ایدرزكه: بزى یابه‌یالکز، خدایي ثابت بر حالده براقه‌سینلر. چونکه مدرسه‌لری یوکسلته‌جک هر حالده اونلرک دست همتکاریدر. اکر ساعات مساعیلرندن بریارچه‌سنی بز طلبه علومك تهذیب علم وحکمت ایتسنه حصر ایدوب عرض ایتدیکم وجهله‌شمیدلک - ولو بردانه اولسون - بر نمونه مدرسه‌شی وجوده کتیریرلر ایسه قلب ملتده الی‌الابد یاشایه‌جقلردر. بونی هر حالده کندیلرندن بکلمکه حقمر واردر.

بزم ایچون نه‌حزین، نه‌قدر مرارت انکیز بر لوحه عبرت‌كه: ملک‌مزك هرکوشه‌سنده اوروپادن، آمریقادن کلن اجنبیلر، انسانی حیرت‌له غرق ایدن مبانی عظیمه، مکتب‌لر وجوده کتیرمشلر؛ اوراده ظاهرده شرقه درس عرفان ویرمکه کلن بومدنی انسانلر کیزلی، کیزلی شعائر دینی‌ی، آداب اسلامیه و ملیه‌ی تا کوکندن قلع ایدوب زواللی اسلام طلبه‌لرینه عقائد نصرانی تعلیم ایدیورلر. بو خصوصده صرف ایتدک‌لری باره‌لر میلیونره بالغ اولیور. بوكی مؤسسات نصرانی‌یه دن چیقانلرده ایسه نه‌حس دین قالیور، نه‌ده ملیت. بوراده از میر شهرینك خارچنده غایت مفرح باغلر، باغچه‌لر آره‌سنده یوز دوئم اراضی اوزرینه انشا ایدیلن بر آمریقان مکتبی خاطر لامامق قابل دکلدر. آم... انسان،

ایشته قادیلریمزك حسابنه طلب اولنان حریت بوندن باشقه برشی دکادر. زیر مسلمان قادیلری اباحه‌ك آنجق بو طرز زندن محروم. بزده‌کلنجه، بولای معکوس تمایلاتی کوردکجه، مدنیت حاضره‌ك یالکز ظواهرینه قایلان، همده بوانجذابی اومدینتک اک ضعیف نقطه‌لری، الک‌فاسد جهتلری، اک سردار طرهلری بیله‌ی عینه‌ آلقی لزومه قناعت درجه‌لرینه قدر واردران بر قسم خلق‌ره تأسف ایتمکدن باشه برشی یابه‌مایه‌غز.

بز او اعتقادده‌يزكه: مرحوم قاسم امین يك طرفندن (تحریر المرأة - المرأة الجديده) عنوانلریله نشر ایدیلن ایکی اثرده مندرج افکار اساسیه (المرأة المسلمة) مزده تمامیه رد اولمشدر. [۱]

نسوانك حریت مطلقه‌سنه طرفدار اولانلر کندیلرنده مذهبلری مدافعه ایده‌یله‌جک قدر قوت کور یورلر سه فکرلری، نظریه‌لری اورته‌یه قویسونلر. کورده‌جک‌لرکه مدعالینك حققی اولدینی تأیید ایده‌یله‌جک هیچ بر دلیل کتیره‌یه - جکلدر. حقیقت هیچ بر زمان موقع مستحکمندن ایندیریله‌مر.

شوراجده (الشعب) جریده‌سندن بر جاده بولنه‌جیم: فکرلری کال‌حریتله سرد ایده‌ییللری ایچون صحیفه‌لری آره‌سنده معارضلریمزه برکوسترسین؛ اولرده صوک مرملرینه وارنجه‌یه قدر آتسینلر. تا که چوروك نظریه‌لرک فاصیل یقلدینی، متین حقیقتلرک فاصیل پایدار اولدینی عالم برکرمدها کورسون. والله یتولی الحق وهو یدی السیل. «الشعب»

محمد فرید وجدی

[۱] بواثر باش‌محریریمز محمد عاکف يك طرفندن (مسلمان قادینی) عنوانیله ترجمه ایدیلرک نشر ایدلشدر.

ترتیب تعلیم

طلبه علومده حرکت فکریه:

مدارس خصوصیه‌یه محتاجز

نه قدر بدبخت ایشمزه مسلک‌مزش سنه‌نبری دوره صلاحه کیره. مدی، سوبلدک‌لریمزک حالا تجلیاتی کورده‌مدک. آرتق حقیقت تمامیه تجلی ایتدی‌که حکومتدن، درس وکالتندن اصلاحات بکلمک بهوده‌در. ذاتاً هر شیئی حکومتدن بکلمک اعتیاد سقیمی هرایشیمزده يك فنا تأثیرلر براقش، بزى يك چوق کر بلتمشدر. بوندن صوکره بو سجه‌یه‌ك ویردیکی مضراتی دریش ایدرک یاره‌لریمز تشبث شخصی دوالریله تداوی ایتکه چالشالی، حکومتك اصلاحات عمومیه‌سی ساحه فعله کلنجه‌یه قدر المز قولز باغلی طور ماملی بز. چونکه کچن بر زمانك دقیقه - سی بیله اعاده اولما یور. حالبوکه بز بوشی بوشنه سنه‌لری کچرک. چالشالی، طور ماملی دیورز. فقط نه‌یاملی؟ اوت! مملکت‌مزده نه‌یم يك، دارالفنون مدیر سابق اسماعیل حق‌يك، محمود اسعد افندی، موسی کاظم افندی، برک‌زاده اسماعیل حق‌يك، محمد عاکف يك، حافظ کتب اسماعیل افندی، ریاضی شهر فطین افندی، مغنيسا مبعوثی مصطفی افندی، شیخ صالح التونسی افندی، حلیم ثابت افندی، علی رضا افندی، انطالیلی حمدي افندی.... کبی علم و فضیله تمیز ایتش، تعلیم علومی کندیلرینه مقدس بروطفه‌یلان بر چوق نادر سیال وار. بونلر بر آره‌یه کلوب بر خصوصی نمونه مدرسه‌سی وجوده کتیرسه‌لر، همان بر پروغرام

زده ، نظیری اولمیان بو محترم بنایی کورنجه آتش حجاب ایچنده یا ناماق ، یوزلری قیزارماق ، یرلره کچمه مک امکان خارچنده در .

ایشته شوکت اسلامیه نك سونمه سنی ، هلالك زمردین وطنمك رنگین سماندن افولنی ، صلیك اسلام آفاقده طلوعنی یكانه امل اتخاذ ایدن عالم نصرانیت بویه چالیشیور . مملکتلرنده کی اذواق مدنیه یی ، حضور و راحت باطل دینلری یولنده فدا ایدرك عربستانك صوسر چولارنده ، صیحاك ساحلرنده بشر دین ایچون هر درلو مشاق و محنته مقاومت ایدیورلر .

فقط بزلر براهین ساطعه سیله بالعموم ادیانة تحدی ایدن دین مینمك محافظه سی ایچون نه یایه بیلورز ؟ اوت بز عالم نصرانیتك متادی چالشمه . سنه مقابل درین برغلت کوستره ك حواب مسکنتدن اویامق ایستمدیکمزی ا کلاتیورز . آرتق یتشیر ! بودین دشمنلرینه امان و یرمیه لم . بونلره قارش قویه بیلیمك آنجق تدریسات اسلامیه یی بر آن اول اصلاح ایدوب مدافع دین یتشیدیره ك مؤسسات دینیه وجوده کتیرمك ایلر اولور .

بوکون دین جلیل اسلام ، احبابك - مسیونرلرک ، اجانبك افسادیه - زیغ وضلاله اوغرا دیغنی ، عقائد حقنه نك صارصلدیغنی ، بزم خواب غفلته طالیدیغمزی کوره رك فریاد ایدیور . دینك بوفریاد جانخراشدن بزلر هیچ متأثر اولمایورز ؛ چونکه اولسه یدق اعدانك مهاجماتدن وقایه یه و بو وقایه نك ایجاب ایتدیکی تدابیره توسل ایدردك ؛ ظن ایدرسه م بو فریاد هر کسدن زیاده صماخ علمایه متوجهدر . چونکه صلاح دین ، اعتلای اسلام اونلرک چالشمه لرینه وابسته در . اسلاف کرام (رحمهم الله) وظیفه دینیه لرینی مع زیاده ایفا ایتشیر ، دینك مدافعه سی نه یه توقف ایدیورسه اونلر الله ایتکه چالشمشیر و موفق ده اولمشیر . بوسایه ده دینی مسالك باطله اربابك هجومندن محافظه ایشلردر .

بز بوکون اونلره خلف اولق ادعاسنده بولنیورسوق اونلر کی چالشمالی یز . بز هم نه قدر چالیشسوق اونلرک کرفتار اولدینی مزاحمه دوچار اولما یز . چونکه دینك اغلای شانسه وقف وجود ایدن او عالیجناب اسلامیت حامیلری بر حدینك صحتی او کرمك ایچون مملکتلری ، قطعه لری دور ایتشلردر . زمانزده ایسه مطبوعات علوم وفنونی تسهیل ایتش ، بز یك چوق زحمتلردن قورتارمشدر . فقط عطا لیمزدن ، کندیمزده فکر تشبثك مفقودیتندن شمدی یه قدر هیچ بر واسطه دن استفاده ایده مه مشیر .

بناء علیه بوندن صوکره اولسون چالشم . هیچ اولمازسه بیرونده وسائر یرلرده صرف دین عیسوینك بارلامسی ایچون آچیلان مؤسسه . لردن اوتانه رق بزده یا تخت بردانه مؤسسه اسلامیه وجوده کتیرم .

سبیل الرشاد ، ابتدائی اسلام مکتبلری کشادینه باشلادیکی ، بوکاده تشبث ایدرسه عون حقله موفق اوله جغه امیدم واردر . لزومی اولان یاره جهتنه کنجه سبیل الرشاد باشده اولونجه بوتون مسلمانلرک بشر غروش ؛ اونر غروش ، زنکیلرینک بشر لیرا ، اونر لیرا ؛ اک فقیرلرینک ده قرقر یاره اولسون و یره جککینه هیچ شبهه من یوقدر .

زیرا آرتق هر کس حقیقتی کورمش ، آ کلامشدر . سبیل الرشادك عالم اسلامده کی موقعی معلوم اولدینی جهتنه بو امر خیر عظیمه بوتون دنیا مسلمانلرینک معاونت ایده جککینه امیز . صوکره حکومت ده بوکا مظاهرت و معاونت ایدر امیدنده یز . بالاده اسم عالیلرینی عرض ایتدیکم ذوات کرامك همان طویلانه رق بومسئله یی تدقیق ومذاکره بیورملرینی بوتون طلبه علوم ارقداشلرم نامنه استرحام ایدرم . دوشونملی ، طاشینالی ، حاصلی بو امر خیرک حصولی هر نه یه متوقف ایسه تشبث ایدوب میدانه کتیرمیلدر .

احتمالکه بوتشبنه معارض قاله جق کیمسه لر بولنور . چونکه بز عنعناته باغلی بر ملتکه اوندن بر لحظه - ولو ترکنک دین و ملتیه فائده سی مجزوم اولسون - آیرلق ایسته میز . بری طرفدن حسیات دینیه و ملیه یی رنجیده ایده جک تجاوزلره معروض قالیرزده هیچ آلدیرما یز . حالبوکه بوکی یرلرده تجدد کوسترمك واجبدر . شمدی یایله جق معارضه لره قطعاً اهمیت و یرمه میلدر . بونلرک مدت دوامی ایکی اوج آیدن عبارت قاله جقدر . عمارتلك لغوی مسئله سنده ده بویه اولما مشمیدی ؟ اوزمان نه قدر صدای اعتراض یوکسلمشدی ؟ ! فقط بوکون طلبه نك احتیاجاتی مهما امکان تأمین ایتدیکی کوریلره ك استحسان اولنیور . ایشته نمونه مدرسه سی مسئله سی ده بویه اوله جق ؛ برسنه لك بر تجربه معارضه بر جواب بلیغ تشکیل ایدوب اونلری اسکا ته کافی کله جکدر ، متشبثلرینی دخی بتون مسلمانلر تشکرلر ، تقدیرلر ایچنده براقه جقلردر . کندیمزده حسن نیت بولنجه جناب حقك دائماً موفقیت احسان ایده جکندن امید وار اولمالی یز

طلبه علومدن

برکیلی : م . صالح و جودی

الواح انتباه

فاعتبروا یا اولی الابصار !

روم ایلی مزری چیکنه یی ، بیقان ، یاقان بالقانچیلرده بتون مسلمانلرجه نظر دقته آلمسی لازم کن تظاهرات و معاونات ملیه نك ؛ برچوق مطبوعاتك ، بلکه ده عموم عثمانلی مطبوعاتك ستونلر ، صحیفه لر دولوسی نشریاتنه ، بوباده یازیلان برچوق آثاره ، حتی کتابلره رغماً هیچ ده اهمیت آلمادیغنی ؛ بالقان دولتلرینک ، افرادنده کی بوتظاهرات ملیه دن نه قدر بیوک استفاده لر یایدیغنی و حتی روم ایلیلی عثمانلی ! خرسیتانلرینک ینه بو حسیات ملیه لرندن حکومت مسئولیه نك نه مرتبه ثمرات اقتطاف ایتدیکنی ده . هیچ می هیچ دوشونم بکمز بیوک تأثرلره . کوریورز ! هرکون ، هر دقیقه کورور ، ایشیدیرسکنز ؛ بالقانلیر هر هانکی مملکته کیرمشلرسه ده اودقیقه او مملکتک بر اسلام ، بر عثمانلی شهری اولدیغنی بیلدیره جک نه وارایسه تبدیل ایتدیلر . قوجاقده کی چو جقلردن